

ናይ ኮቪድ-19 ቅጥዒ ሓበሬታ ቀዳምነት ዝወሃቦም ሰባትን ናይ ክታቦት ምክፍፋልን

ኣሃድ ግዝኣት ክታቦት ንምውሳድ ንዝመረጹ ሰባት ኣብ መላእ እቲ ግዝኣት ድሕነቱ ዝተሓለወን ውጽኢታዊ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ምክፍፋል ጀሚሩ። ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ምፍራይ ከይዲ ከም ቐደመ ክብል ዝተዳለዉ ክታቦታት፣ ኣብነት ሰዓል ወይከኣ ንፍዮ ንምፍራይ ዝተገበሩ ከይድታት ተመሳሳሊ ዝኮኑ ከይድታት ዝሓወሰ እዩ። ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ካብ ምምሕዳር መግቢን ፈውሲን (FDA) ዝወሃብ ናይ ህጹጽ እዋን ኣጠቓቕማ ፍቓድ ንምርካብ ዘድልዮም ኩሎም ከይድታት ምስ ሓለፉ፣ እታ ግዝኣት ድማ ዝበለጸ ተቃላዕነት ንዘለዎም ነበርቲ ኣሃድ ክታቦታት ስትራቴጂያውን ብሓልዮታዊ ብዝኾነ መንገዲ ምስርጫዉ ጀሚሩ እዩ። እዚ ዕደላ'ዚ ካብ ማእከል ምቑጽጻርን ምክልኻልን ሕጻናት (CDC)፣ ናይ ልምድታት ክታቦት ኣማኸሪ ኮሚቴ (ACIP)ን ሃገራዊ ናይ ሳይንስ፣ ኢንጂነሪንግን ሜዲሲን ኣካዳሚስት (NASEM) ብዝተውሃበ ምኽሪ እዩ ዝምራሕ ዘሎ።

ናይ ኣሃድ ወቕታዊ ኣቀራርባ

ሽቶታት ኣሃድ ንጹር እዮም፡ ህይወት ሰባት ንምድሓንን ተማሃሮ ናብ ኣብያተ ትምህርቲ ንምምላስ። ናይ ክታቦት ቀረብ ዝተወሰነ ስለዝኾነ፣ ኣሃድ ክታቦት ንምምሕዳር ናይ ደረጃ ብደረጃ ኣቐራርባ ይክተል። ብክታቦት መበቐላዊ ክፋል ንዝለዓለ ተቓላዒ ዝኾኑ ውልቀ-ሰባት፣ ከምኡውን ኣድላይ ናይ ጥዕና ተገዳስነት ሰራሕተኛታትን ናይ ኮቪድ-19 ሕሙማት ክንክን ዝህቡ ሰራሕተኛታት ቀዳምነት ይወሃቦም እዩ። ግዝኣት ኣሃድ ብመሰረት እቶም ከይድታት ንምንቅስቓስ ዚክእል ኣብ ኢዱ ብዘሎ ናይ ክታቦት ዶዛ መጠን እዩ። ቕራቦት እንድሕርወሲኹ፣ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ንምውሳድ ንዝወሰኑ ኩሎም ነበርቲ ኣሃድ ክቐርብ እዩ።

- **ደረጃ 1 (ናይ ቕራቦት ውሱንነት)** – እቲ ክታቦት ዝተወሰነ ቕራቦት ስለዘሎ ንተወሰኑ ኣብ ጸገም ዘለዉ ሰባት ጥራይ እዩ ዝወሃብ። ናይ ኣሃድ ክታቦት ጠመተ ዝገብር ኣዘዩ ተቓላዒ ንዝኮኑ ሰባት፣ ከምኡውን ኣገዳሲ ናይ ጥዕና ክንክን በዓል ሞያታትን ንኮቪድ-19 ሕሙማት ክንክን ዝገብሩ ሰራሕተኛታትን እዩ።
- **ደረጃ 2 (ናይ ቕራቦት ምውሳኽ)** – መጠን ክታቦት እናወሰኸ ስለዝርከብ ክታቦት ንምውሳድ ንዝመረጹ ዝተወሰኑ ክፍሊታት ማህበረሰብ ክወሃብ እዩ።
- **ደረጃ 3-4 (ብሰፊሉ ይርከብ)** – ዘክታቦት ብሰፊሉ ድሕሪ ተረኽቦ፣ ኣሃድ ክታቦት ንምውሳድ ንዝመረጹ ነበርቲ ኣሃድ ስልታዊ ብዝኾነ መንገዲ ክታቦት ምሃብ ይቕጽል።

ደረጃ 1A

ደረጃ 1A ኣብ 14 ታህሳስ 2020 ዝጅምር ከይኑ ተቓላዒ ንዝኮኑ ኣብ ብቀረባ ንዝነብሩ ከምኡውን ውልቀ-ሰባትን ንዓታቶም ንዝከናከኑ ሰባት ቀዳምነት ተዋሂቡ ኑሩ።

- ኣብ ክንክን ሕሙማት ኮቪድ-19 ብቐጻሊ ዝሰተፉ ሰራሕተኛታት ክንክን ጥዕናን ካልኣት ሰራሕተኛታትን።
- ኣብ መናበዪ ኣረጋውያን ዘለዉ ነበርቲን ሰራሕተኛታትን።
- ሓገዝ ዝህቡ ናይ መንበሪ ትካላት ነበርቲን ሰራሕተኛታትን።
- ኣብ ናይ መንግስቲ ናይ ስነ-ኣእምሮ ሆስፒታላት ዘለዉ ሕሙማትን ሰራሕተኛታትን።
- ኣብ ኣብ ናይ ጉጅለ ኣባይቲ፣ ኣብ መንበሪ ኣባይቲ፣ ወይ ኣብ ማእከላት ዝነበሩን ምዕባላኣዊ ስንክልናን ናይ ኣእምሮ ጸገምን ዘለዎም ሰባትን ናይ ንጥረ ነገር ጸገም ዝጥቀሙ ሰባት ወይ ኣብኡ ዘለዉ ሰራሕተኛታት።
- ተቐማጦን ሰራሕተኛታትን ኣብቲ ወተሃደራት ኣሃድ ዝነብሩሉ ክልተ ብመንግስቲ ዝመሓደሩ ማእከላት።
- EMS መልሲ ወሃብቲ።

ደረጃ 1B

ኣብ ደረጃ 1B፣ እቲ ትኩረቱ ነቶም ንሓደጋ ተቓላዒ ንዝኾኑ ሰባት ብቐጻልነት ሓለዎ ምሃብን እቶም ናይ K-12 ተማሃሮ ክሰብ 1 መጋቢት ኣብ ዘሎ ግዜ ናብ ክፍሊ ትምህርቲ ምምላስ እዩ። እዚ ደረጃ እዚ ብፍላይ ነዘም ዝሰዕቡ ቦጠቓልል።

- ዕድሜኡም 65 ዓመትን ካብኡ ንላዕሊ ዝኾኑ ነበርቲ ኣሃድ።
- ከቢድ ፍርያምነት፣ ናይ ዕቤት ወይ ከኣ ናይ ቕድመ-መጀመርታ ከምኡውን ናይ ዓሌት-ኢካ ግድኣት እንኮላይ ብዘርኢ ዝተሓላለፍ ኩነታት፤ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ውሽጢ ሆስፒታል ምድቃስ ዝጠልብ ከቢድ ውርሻዊ ናይ ልቢ ሕሙም፤ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ውሽጢ ሆስፒታል ምድቃስ ዝጠልብ ከቢድ ዓይነት 1 ሕሙም ሽኮር፤ ፊኔልኬቶኒድ ተዋህቡ ትውልዳዊ ናይ ሜታቦሊክ ጸገማት ጥዕና፤ ከም ሕሙም ምንፍርፋር፣ ሃይድሮሰፋሊን ማይክሮሰፋሊን ዝኣመሰሉ ከቢድ ስነ መትናዊ ጸገማት፤ ከም ዳውን ሲንድሮም፣ ተኣፋፊ ዓስራይ ሲንድሮም፣ ፕራደር-ዊሊ ሲንድሮም፣ ተርነር ሲንድሮምን ጭዋዳታት ዲስትሮፊ ዝኣመሰሉ ከቢድ ናይ ስነ-ውርሻ ሕሙማት፤ ከቢድ ሕሙም ሳንቡእ፣ እንተላይ ኣብ ውሽጢ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ውሽጢ ሆስፒታል ምድቃስ ዝጠልብ ኣዝማ፣ ከምኡ ድማ ሲስቲክ ፋይብሮሲስ ዝብሃል ሕሙም፤ ናይ ዋህዮ ኣኒሚያ፤ ናይ ኣልፋን ናይ ቤታ ታላሰሚያን፤ ከምኡውን ናይ ደረቕ ክፍለ ኣካላት ተሓከምቲ ዝኾኑ ነበርቲ ኣሃድ። ሰባት ኣብዚ ምድብ ውሽጢ ክንኸውን ኢሎም እንተኣሚኖም፣ ክታቦት ንምውሃድ ምስ ዝሕግዝ ናይ ኣክባቢኣም ናይ ዕብዮት ጉድኣት ኣካል በርድ ምዝርራብ ኣለዎም።
- ናብ ኣካላዊ ወይ ከኣ ብሕውስዋስ መምሃሪ ሞዴላት ንምምላስ ወይ ከኣ ንምቕጻል ዝደልዩ ኣብ ውሽጢ K-12 ኣብያተ ትምህርቲ ዘለዉ ዓበይቲ/ሰራሕተኛታት።

ክታቦታት 1B ኣብ ሰሙን 19 ጥሪ ተጀሚሮም እዮም። ዋና ኣማሓዳሪ DeWine ከምዝሃቡናዎ፣ ዕድሜኡም 80 ዓመትን ካብኡ ንላዕሊ ካብዝኮኑ ሰባት ጀሚሩ ንክታቦት ብቐሻ ግዝኡ 2.2 ሚልዮን ሰባት ክታቦት ንምቕራብ ብርኪ ዘለዎ ስርዓት ዕላዊ ንደም። ሓድሽ ናይ ዕድመ ጉጅለ ክጅምር እንከሎ፣ ነቶም ኣቐዲሞም ዝጸንሑ ጉጅለታት ክታቦት ምሉእ ዘይክኸውን ይኽእል። ነቲ ዘሎ ውሑድ ዓቕን ኣብ ግምት ብምእታው፣ እቲ ክታቦት ብምልኡ ንምዕዳል ብዘኮሱ ሰሙናት ክወስድ እዩ።

- ጥሪ 19/2021 - 80 ዓመትን ካብኡ ንላዕሊን ዝኾኑ ነበርቲ ኣሃዮ።
- ጥሪ 25/2021 - ደቂ 75 ዓመትን ካብኡ ንላዕሊን ዝኾኑ ነበርቲ ኣሃዮ ፣ ምዕባለ ወይ ኣእምሮአዊ ስንክልና ዘለዎም ን ካብ ዝስዕቡ ሕማማት ሓይ ዘለዎም ሰባት፡ ከቢድ ፍርያምነት፣ ናይ ዕቤት ወይ ከኣ ናይ ቕድመ-መጀመርታ ከምኡውን ናይ ዓሌትካ ጉድኣት እንኮላይ ብዘርእ ዝተሓለፍ ኩነታት፤ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ውሽጢ ሆስፒታል ምድቃስ ዝጠልብ ከቢድ ውርሻዊ ናይ ልቢ ሕማም፤ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ውሽጢ ሆስፒታል ምድቃስ ዝጠልብ ከቢድ ዓይነት 1 ሕማም ሸኮር፤ ፌኒልኬቶኑሪያ ሓዊሱ ትውልዳዊ ናይ ሜታቦሊክ ጸገማት ጥዕና፤ ከም ሕማም ምንፍርፋር፣ ሃይድሮሰፋሊን ማይክሮሰፋሊ ዝኣመሰሉ ከቢድ ስነ መትናዊ ፀገማት፤ ከም ዳውን ሲንድሮም፣ ተኣፋፊ ዓስራይ ሲንድሮም፣ ፕራደር-ዊሊ ሲንድሮም፣ ተርነር ሲንድሮምን ጭዋዳታት ዲስትሮፊ ዝኣመሰሉ ከቢድ ናይ ስነ-ውርሻ ሕማማት፤ ከቢድ ሕማም ሳንቡእ፣ እንተላይ ኣብ ውሽጢ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ውሽጢ ሆስፒታል ምድቃስ ዝጠልብ ኣዝማ፣ ከምኡ ድማ ሲስቲክ ፋይብሮሲስ ዝተባህሩ ሕማማት፤ ናይ ዋህዮ ኣኒሚያ፤ ናይ ኣልፋን ናይ ቤታ ታላሰሚያን፤ ከምኡድማ ናይ ደረቕ ክፍሊ ኣካላት ተሓከምቲ ዝኾኑ ነበርቲ ኣሃዮ። ሰባት ኣብዚ ምድብ ውሽጢ ክንኹውን ኢሎም እንተኣሚኖም፣ ክታቦት ንምውህሃድ ምስ ዝሕግዝ ናይ ኣክባቢኣም ናይ ዕብዮት ጉድኣት ኣካል ቦርድ ምዝርራብ ኣለዎም።
- ለካቲት 1/2021 - 70 ዓመትን ካብኡ ንላዕሊን ዝኾኑ ነበርቲ ኣሃዮ፤ ናብ ኣካላዊ ወይ ከኣ ብሕውስዎስ መምሃሪ ሞዴላት ንምምላስ ወይ ከኣ ንምቕጻል ዝደልዩ ኣብ ውሽጢ K-12 ኣብያተ ትምህርቲ ዘለዉ ሰራሕተኛታት።
- ለካቲት 8/2021 - 65 ዓመትን ካብኡ ንላዕሊን ዝኾኑ ነበርቲ ኣሃዮ።
- ለካቲት 15/2021 / - ከቢድ ፍርያምነት፣ ናይ ዕቤት ወይ ከኣ ናይ ቕድመ-መጀመርታ ከምኡውን ናይ ዓሌት-ኢ ካግድኣት እንኮላይ ብዘርእ ዝተሓለፍ ኩነታት፤ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ውሽጢ ሆስፒታል ምድቃስ ዝጠልብ ከቢድ ውርሻዊ ናይ ልቢ ሕማም፤ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ውሽጢ ሆስፒታል ምድቃስ ዝጠልብ ከቢድ ዓይነት 1 ሕማም ሸኮር፤ ፌኒልኬቶኑሪያ ሓዊሱ ትውልዳዊ ናይ ሜታቦሊክ ጸገማት ጥዕና፤ ከም ሕማም ምንፍርፋር፣ ሃይድሮሰፋሊን ማይክሮሰፋሊ ዝኣመሰሉ ከቢድ ስነ መትናዊ ፀገማት፤ ከም ዳውን ሲንድሮም፣ ተኣፋፊ ዓስራይ ሲንድሮም፣ ፕራደር-ዊሊ ሲንድሮም፣ ተርነር ሲንድሮምን ጭዋዳታት ዲስትሮፊ ዝኣመሰሉ ከቢድ ናይ ስነ-ውርሻ ሕማማት፤ ከቢድ ሕማም ሳንቡእ፣ እንተላይ ኣብ ውሽጢ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ውሽጢ ሆስፒታል ምድቃስ ዝጠልብ ኣዝማ፣ ከምኡ ድማ ሲስቲክ ፋይብሮሲስ ዝተባህሩ ሕማማት፤ ናይ ዋህዮ ኣኒሚያ፤ ናይ ኣልፋን ናይ ቤታ ታላሰሚያን፤ ከምኡድማ ናይ ደረቕ ክፍሊ ኣካላት ተሓከምቲ ዝኾኑ ነበርቲ ኣሃዮ። ሰባት ኣብዚ ምድብ ውሽጢ ክንኹውን ኢሎም እንተኣሚኖም፣ ክታቦት ንምውህሃድ ምስ ዝሕግዝ ናይ ኣክባቢኣም ናይ ዕብዮት ጉድኣት ኣካል ቦርድ ምዝርራብ ኣለዎም።

እቶም ተቐባልቲ ክታቦት ፕራይዘር ንኸረኽቡ ዕድሚኣም 16 ወይ ካብኡ ንላዕሊ ክኾኑ ኣለዎም ሞደርና ክታቦት ንምርካብ ድማ ዕድሚኣም 18 ወይ ካብኡ ንላዕሊ ክኾኑ ይግባእ። ኣብቲ ከባቢ ዘሎ ናይ ጸገም ምዕባለኣዊ ስንክልና ቦርድ ክታቦት ንምውህሃድ ዘኸኸል ብቕዓት ንዘማልኡ ውልቀ-ሰባት ዩባት። እዚኣም ቦርድታት ምስ ሆስፒታላት ህጻናትን ምስ ገለ ናይ ከባቢ ሓላዊ ጥዕና ክፍሊታትን ብዘዕባ መደባት ክሰርሑ እዮም። እዞም ምስቲ ኣብ ከባቢኣም ዘሎ ምዕባለ ናይ ስንክልና ቦርድ ዝሰርሑ ኣብ መንጎ ህዝቢ ዘለዉ ውልቀ-ሰባት ጥራይ እዮም ክታቦት ንምርካብ ብቕዕ ዝኮኑ።

ናይ ክታቦት ወሃቢ ብኸመይ ከም እትረክብ

ነበርቲ ኣሃዮ ኣብ ማሕበረሰብም ብዘዕባ ዘለዉ ክታቦታት ዝያዳ ንምፍላጥ ወይ ድማ ካብ ከባቢያዊ ጥዕና ክፍሊ ዝተመሓየሸ ሓበሬታ ንኸረኽቡ ንምምዝጋብ ናይ ከባቢኣም መምርሒታት ጥዕናን EMAs መርበብ ሓበሬታ ክፍትሹ ይግባእ። ብዕድመ ዝግለጹ ጉጅለታት ክታቦት ካብ ኣከባቢኣም ናይ ጥዕና ኣካላት፣ ሆስፒታላት፣ ብብርኪ ፌዴራል ብቕዓት ካብዘለዎም ናይ ጥዕና ማእከላት ከምኡውን ካብ ገለ ናይ ቸርቻረ ፋርማሲታት ይቕበሉ እዮም። ንክልኣት ዕዳማት ኣቕረብቲ ገና ዕላዊ ኣይኮኑን። ግዝኣት ዝሸፍን ናይ ክታቦት ኣቕራቢ ኣድራሻታት መድላይ ኣብዚ ይርከብ፡ vaccine.coronavirus.ohio.gov፣ እዚ ንነበርቲ ኣሃዮ ብንኡስ ዞባን ዚጥ ኮድ ብምድላይ ኣብ ከባቢኣም ነቲ ክታቦት ዘመሓደር ኣቕራቢ ንክረኽቡ ይኸእሎም እዩ።

ናይ መጻኢ ግዜ ደረጃታት

እቲ ኣብ መጻኢ ቀዳምነት ክወሃቦም ንዝኸኸል ሰባት ናይ ክታቦት ምዕዳል መደብ ገና ኣብ መስርሕ ኣሎ፤ ኣብ መወዳእታ ድማ ነቲ ህዝቢ ዕላዊ ክግብር እዩ። ነቲ ክታቦት መን ክረኽብዎ ከምዝኸኸሉን ነቲ ክታቦት መዓስ ከምዝረኽቡን ዝያዳ ሓበሬታ ምስ ተረከበ፣ ነዚ ሓበሬታ እዚ ብማዕከናት ዜና ንህዝቢ ዕላዊ ክንገብርን እቲ ሓበሬታ ድማ በዚ መርበብ ሓበሬታ ኸነካፍሎም ኢና፡ coronavirus.ohio.gov/vaccine

እቲ ክታቦት ኮቪድ-19 ንምክልኻልን ነቲ ሕማም ኣብ ዘስዕቡ ሰባት ዘስዕቡ ሕማም ክብደቱ ንምንካይን ዘኸኸል ከምዝኾነ ተረጋጊፁ እዩ። ንገለ ክፋል ነበርቲ ኣሃዮ ክታቦት ምሃብ ኣብ ሆስፒታላት ናይ ምድቓስን ሞትን ከቢድ ሳዕቤን ከየስዕቡ ይሕግዝ።

ብዙሓት ኣሃዮውያን ክኸተቡ ክሰብ ዝኸእሉ፣ እቲ ቫይረስ ንኸይላባዕ ዝሕግዝ ኩሉ መሳርሒታት ምጥቃም ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ። ኣፍን ኣፍንጫን ዝሸፍን ማስክ ምግባርን ማሕበራዊ ርሕቀት ምሕላውን ነቲ ቫይረስ ናይ ምቕላዕ ወይከኣ ናይ ምዝርጋጅ ዕድልካ ይንኪ። ትክክለኛ ናይ መከላኸሊ ስጉምታት ምስ ክታቦት ኮይኖም ካብ ኮቪድ-19 ብጣዕሚ ጽቡቕ መከላኸሊ ይህቡ።

ዝተመሓየሹ ሰለት፡ ጥሪ 20/2021

ንተወሳኺ ሓበሬታ፣ ነዚ ይጎብንዩ፡ coronavirus.ohio.gov.

ኮቪድ-19 ንዝምልከቱ ሕቶታትኩም መልሲ ንምርካብ፣ በዚ ስልኪ ደውሉ፡ call 1-833-4-ASK-ODH (1-833-427-5634)።

ኣእምሮአዊ ጥዕናኩም ልክዕ ከም ኣካላዊ ጥዕናኩም ኣገዳሲ እዩ። ንስኹም ወይ ከኣ ፈተውቲ ምስ ለበዳ ኮሮና ቫይረስ ዝተተሓሓዘ ጭንቀት እንተኣጋጢምኩም፣ ን 24 መዓልታት ኣብ ሰሙን ንሸውዓተ መዓልታት ሓገዝ ይርከብ። ናብ ኮቪድ-19 ናይ ሓገዝ መስመር 1-800-720-9616 ደውሉ።

ንተወሳኺ ሓበሬታ፣ ነዚ ይጎብንዩ፡ coronavirus.ohio.gov